

Eveliquis is ides is velenihitin corrumquiae eos ratati
nimus sape pa estio molectur sus eati voluptias an-
dis perumquid utat modit aut quam quo con esciati

TEKSTI JUSSI SIPPOLA KUVAT MIIKKA PIRINEN

VAPAA OTTELU

**Andebitat autem faccuppta cori
doluptaHarcium solupist, quibus dolo**

AIVAN KUIN JOTAKUTA RUOSKITTAI SIN.
WHIP, WHIP, WHIP.
Hammasraudat vilahtavat välillä esiin huulten välistä, kun 11-vuotias Cheyenne Bowman takoo nyrkeillä harjoitusvastustajaansa salilla Kalifornian La Habrassa.
WHIP, WHIP, WHIP, iskujen äänet sivaltavat.
Cheyennen kädet liikkuvat kuin nopeutetussa filmissä. Kun pienet nyrkit osuvat harjoitusvastustajan suojiin oikein kunnolla, kuuluu iso pamaus.
”Hän lyö kovaa. Hänen lyöntinsä tiputtaisi aikuisenkin”, nauhrauttaa Suzette Medina, Cheyennen äiti.
Cheyenne ei liikkeudessaan näytä lapselta. Hän lyö ja väistelee iskuja kuin nuori aikuinen, kuin huippu-urheilija.
Harjoituksen jälkeen hän lysähtää lattialle ja näyttää yhtäkkiä taas pikkulapselta.
Oliko raskas treeni, Cheyenne?
Cheyenne katsoo silmiin ja suupielet nousevat hentoon hymyyn, joka on suloinen niin kuin 11-vuotiaalla tytöllä tapaa olla.
”Hän ei puhu paljon. Hän on todella ujo lapsi”, sanoo Cheyennen äiti.
Cheyenne harrastaa lasten vapaaottelua. Se on kamppailulaji, jossa kaksi tappelijaa ottaa toisistaan mitta kahdeksankulmaisessa häkissä. Vapaaottelussa yhdistellään useiden eri kamppailulajien tekniikoita, kuten painia, nyrkkeilyä ja jujitsua.
Cheyenne on otellut häkissä kolme kertaa eikä ole hävinnyt koskaan.
Cheyennen jyräävät otteet häkissä ovat tuoneet hänelle lem-

pinimen The Bulldozer, Puskutraktori. Hän on yksi Kaliforniassa suosiotaan kasvattavan lasten vapaaottelun tähdistä.
Lasten vapaaottelu eroaa aikuisten vapaaottelusta muun muassa siten, että iskuja päähän ei sallita. Lisäksi pistejärjestelmä on erilainen eikä kannusta toisen vahingoittamiseen.
Aikuisten vapaaottelussa taas saa sitten tehdä melkein mitä vain. 1990-luvun alussa kielletty oli vain pureminen ja iskut nivusiin. Sittemmin sääntöjä on tullut paljon lisää, mutta lajin ydin on pysynyt samana: tekniikat on suunniteltu toisen ihmisen rampauttamiseen.
Aikuisten vapaaottelusta on tullut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana suosittua viihdettä ja lajin parhaista urheiljoista maailmantähtiä. Miljoonat ihmiset seuraavat vapaaottelujärjestö Ultimate Fighting Championshipin (UFC) järjestämiä otteluita television ja netin välityksellä ympäri maailmaa. Lajista on tullut miljoonabisnes, joka tarjoaa tulevaisuudessa monille kamppailulajeja harrastaville nuorille väylän ammattiuurheilijoiksi.
Sitä Cheyennekin haluaa. Edessä on vain yksi mutta: Kalifornian osavaltio on kieltänyt lasten vapaaottelun liian vaarallisena.
-
Maanantai: kaksi ja puoli tuntia painia
Tiistai: tunti nyrkkeilyä ja tunti vapaaottelua tai painia
Keskiviikko: kaksi ja puoli tuntia painia
Torstai: tunti nyrkkeilyä ja tunti vapaaottelua tai painia
Perjantai: tanssitunti
Lauantai: tanssitunti tai voimaharjoittelua

Sunnuntai: painiturnaus tai vapaaottelua
Cheyenne harjoittelee seitsemän päivää viikossa ja hoitaa samalla koulun menestyksekkäästi. Hän on koulunsa ”honors-student”.
”Hän ei ole lapsi, joka haluaa istua television ääressä. Rehelli-
sesti sanoen, tämä ei johdu siitä, että minä haluan, että hän harjoittelee. Hän haluaa tehdä sitä. Kyllä hän väsy, usko pois, mutta hän haluaa harjoitella”, sanoo Suzette Medina.
Cheyennen jaksaminen voi tuntua hurjalta, mutta paljon on tekemistä myös äidillä: hän hoitaa yhdeksää lasta, joilla kaikilla on eri lajien harjoituksia lähes päivittäin. Lapsia on paljon, koska

Medina hoitaa myös siskonsa neljää lasta.
”Tämä on rankkaa, mutta panen sen toimimaan.”
Medina on jättäytynyt pois töistä ja perhe elää hänen aviomiehensä lähettämällä palkkashekeillä. Isä matkustelee mekaanikon työnsä vuoksi paljon, joten arjen pyörittäminen jää pitkälti Medinan harteille.
Cheyennen lajivalinnassa isällä oli merkittävä rooli. Kun tyttö oli pieni, isä sanoi, että Cheyennen on opittava puolustamaan itseään.
”Kun Cheyenne oli nelivuotias, kokeilimme cheerleadingia, jalkapalloa, koripalloa, baseballia, minkä jälkeen mieheni sanoi, että meidän on etsittävä sali. Karate tai taekwondo olivat hänen mielestään perseestä (sucks?) ja hän halusi lajin, jossa hän voi todella oppia puolustamaan itseään.”
Lopulta löytyi sali, jota pyöritti amerikkalaisen vapaaottelun legenda Erik Paulson. Siellä pystyi harjoittelemaan vapaaottelua. Cheyenne aloitti eri tekniikoiden opettelemisen viisivuotiaana, kun salille perustettiin Medinan sitkeän pyytelyn jälkeen lasten kurssi.
”Hän kehittyi niin nopeasti. Parin vuoden päästä veimme hänet painiin aloittelijoiden ryhmään ja hän voitti kaikki helposti. Sitten panimme hänet edistyneiden poikien ryhmään. Siitä asti hän on treenannut painia vain parhaiden poikien kanssa.”
Paini on Cheyennen äidille tärkeää, sillä sitä kautta Cheyenne voi saada stipendin collegeen. Paini on lisäksi olympialaji, ja Cheyennen yksi suurista haaveista olisi painia olympialaisissa maansa väreissä.

Vapaaottelu on kuitenkin vielä kaukana olympialajin statuksesta, vaikka joskus antiikin hämärissä oli toisin.

Leijona oli tapettava, sillä se oli raadellut jo useita miehiä ja naisia kuoliaaksi.

Luolassa asuvaa kultaturkkista petoa kutsuttiin Nemean leijonaksi ja sen kerrottiin olevan Khimairan, tultasyöksevän hirviön, jälkeläinen.

Moni urhea taistelija oli yrittänyt surmata leijonan, mutta kukaan ei ollut onnistunut.

Apuun pyydettiin suuri soturi Herakles, ukkosen ja taivaan jumalan Zeuksen poika.

Herakles ampui leijonaa jousellaan, mutta nuolet kimposivat pedon turkista. Oli keksittävä toinen keino. Herakles oli aiemmin kehittänyt toverinsa Theseuksen kanssa uuden lajin, jota he kutsuivat nimellä pankration. Siinä yhdisteltiin tekniikoita painista ja nyrkkeilyä. Sanan pankration voisi kääntää suomeksi sanoilla ”kaikki voimat”.

Kaikkia voimiaan käyttäen Herakles tappoi Nemean leijonan. Hän kuristi pedon paljain käsin.

Näin syntyi vapaaottelu kreikkalaisen mytologian mukaan.

Pankration oli osa antiikin olympialaisia jo 640 vuotta ennen ajanlaskun alkua. Fyysisesti ja henkisesti äärimmäisen rankka pankration nousi nopeasti olympialaisten arvostetuimmaksi lajiksi. Legendan mukaan pankrationin ensimmäisen mestaruuden voitti itse lajin kehittäjä Herakles.

Vaikka lajilla on ylevät juuret, lasten vapaaottelun maine Yhdysvalloissa on huono.

Amerikkalainen media on ottanut lajin aiheekseen lukuisia kertoja viimeisen vuoden sisällä ja lehti- ja televisiojuttujen sävy on ollut useimmiten jokseenkin negatiivinen.

Televisiokuvissa on näytetty toisiaan häkissä hakkaavia 5-vuotiaita tenavia, lapsilleen huutavia vanhempia, itkeviä lapsia ja huolestuneita asiantuntijoita.

Laji on tuomittu brutaaliksi ja vanhemmat vastuuttomiksi. Eikä ihan syyttä, myöntää Suzette Medina.

”Jotkut vanhemmat ovat ääliöitä (knuckleheads). Näin pari päivää sitten Youtubessa videon, jossa pieni aasialainen tyttö hakkasi toista pientä lasta kyynärpäällä päähän. Toki heillä oli suojavarusteet, mutta mikään tuollainen ei oikeasti ole sallittua. Näytin sen myös Cheyennelle ja hän ällistyi.”

”Sen takia lajimme on pannassa, koska on tuolla on likaisia ihmisiä, jotka ajattelevat, että se on coolia. He eivät ajattele lapsia.”

Medinan mukaan suuri enemmistö lajin harrastajista kuitenkin ymmärtää, että tärkeintä on lasten turvallisuus. Siksi hän pitää hyvänä, että Kalifornian osavaltio pani lasten vapaaottelun hetkeksi jäihin, jotta lajille saadaan yhtenäiset säännöt.

”Toki voi järkyttää, kun näkee ensimmäistä kertaa lapset häkissä. Tai että lapset itkevät. Mutta sitä tapahtuu kaikissa lajeissa. Tanssiakin harrastavat lapseni itkevät, kun he eivät voita. En ole ikinä nähnyt tässä lajissa loukkaantumisia, mutta esimerkiksi jalkapallossa olen.”

”JA PUNAISESSA KULMASSA: CHEYENNE BOWMAN!” smokkipukuinen mies häkin sisällä kuuluttaa mikrofonin videossa, joka on lisätty Youtubeen viime vuoden helmikuussa.

Meteli salissa yltyy. Katsomossa istuu satoja ihmisiä, joiden suista kuuluu vihellyksiä ja huutoja. Cheyenne ilmestyy mustien verhojen takaa ja alkaa kävellä kohti kahdensankulmaista häkkiä. Hänen perässään kävelee seurue, joka kantaa Cheyenneä kannustavaa kylttiä.

Järjestelyillä tavoitellaan selvästi aikuisten vapaaottelun tai vaikkapa nyrkkeilyllän tuntua.

Tunnelma laskee hetkeksi, kun kuuluttaja pyytää väärin pysäköinyttä katsojaa siirtämään autonsa parkkipaikalta: ”It’s a black Tahoe, a black Tahoe”, hän tarkentaa.

Sitten palataan show’hun. Kaiuttimista soi Cheyennen tunnusbiisi, Eminemin Lose yourself.

His palms are sweaty, knees weak, arms are heavy
There’s vomit on his sweater already, mom’s spaghetti
He’s nervous, but on the surface he looks calm and ready to drop bombs.

CHEYENNE KIPUAA HÄKKIIN. Smokkipukuinen mies puhuu mikrofonin taustatietoja: 10-vuotias kilpailija Kalifornian La Habrasta, painaa 84,4 paunaa (38,3 kg).

Puhkuminen muuttuu lähes huudoksi, kun hän julistaa: ”GIVE IT UP FOR CHEYENNE THE BULLDOZER BOWMAN!”

Ja näin Cheyennen ottelu 10-vuotiaasta Nahdia Barrientosta vastaan alkaa. Yleisö kannustaa, kun tytöt lyövät, potkivat ja vääntävät. Suurin osa ottelusta on matossa vääntämistä, kuin painia. Toisessa erässä kiivas kamppailu päättyy tuomaripäätöksellä Cheyenne Bowmanin voittoon.

Vastaavia lasten vapaaotteluvideoita löytyy Youtubesta löytyy kymmeniä. Yksi eniten julkisuutta saaneista lapsiottelijoista on 8-vuotias Regina Awana. Hänen lempinimensä on The Black Widow, Musta leski.

Musta leski hihittää penkkirivin takana. Hän leikkii piilosta Cheyennen kanssa auditoriossa Los Angelesin Downtownissa.

Kumpaakaan tytöistä ei juuri näytä kiinnostavan puheenvuorot, joita ihmiset pitävät auditorion lavalla. Siellä kuitenkin puhutaan lasten vapaaottelusta, ja siitä, kuuluisiko lasten ylipäättään

Andebitat autem faccuppta cori doluptaHarcium solupist, quibus dolo

harrastaa sitä.

Kalifornian osavaltion urheilulajeja sääntelevä California State Athletic Commission (CSAC) päätti kesäkuussa kieltää lasten vapaaottelut ja turnaukset, kunnes lajille saadaan uudet, tiukemmat säännöt. CSACin puheenjohtaja Andy Foster haluaa, että lajille määritellään muun muassa selkeät ikäraajat, turvavarusteet ja ensiapukäytännöt. Foster itse on entinen vapaaottelija ja on arvostellut voimakkaasti lajin tuomista pikkulasten ulottuville.

”Minun mielestäni häkki on kuitenkin turvallisempi otteluympäristö lapselle kuin esimerkiksi nyrkkeilykehä, josta voi pudota”, Foster sanoo johtaessaan keskustelutilaisuutta.

Samaan aikaan Cheyenne näkee, kun Musta leski kurkkaa taaimmaisen penkkirivin sivusta ja repeää nauruun.

Musta leski eli Regina Awana kokeili ensimmäisen kerran lajia 5-vuotiaana.

Kaikki alkoi, kun poika läpsäytti Reginaa kasvoille syntymä-

päiväjuhlilla.

”Näin kun poika löi häntä. Kolme päivää myöhemmin vein hänet serkkuni salille ja siitä asti hän ollut siellä”, kertoo Ricky Awana, Reginan isä.

Reginasta tuli kuuluisa, kun suuri amerikkalainen urheilumedia ESPN teki hänestä jutun televisioon. Jutussa Regina kertoo harrastuksestaan istuessaan sängyllä, jonka päällä on keijukuvilla koristeltuja tyynyjä. Huoneensa seinällä Reginalla on Justin Bieberin kuva. Pöydällä seisoo Barbie-linna.

Regina on otellut jo kahdessakymmenessä ottelussa ja voittanut niistä lähes kaikki. Hänen bravuuriliikkeensä on armbar, käsilukko, jolla hän saa vastustajansa selätettyä. Facebookissa Reginan fanisivulla on yli 300 tykkääjää.

Ricky Awanan mukaan lasten vapaaottelu on hieno ja turvallinen harrastus.

”Se opettaa lapsille kuria ja saa heidät kuntoon. Se vahvistaa myös henkistä puolta”, hän sanoo auditoriossa Los Angelesissa.

”Ja joskus hän saattaa olla tilanteessa, että...”, hän aloittaa, kunnes joku keskustelua seuraavaa keskeyttää: ”Se on paras raiskauksen estotyökalu”, tuo joku huutaa.

”No, näin se on”, Ricky Awana sanoo.

Entä mitä sanoo Musta leski itse? Miksi vapaaottelu on hauskaa?

”Koska saa hakata poikia” Musta leski sanoo kirkkaalla äänellä ja tirskahtaa.

Mikäs siinä sitten on niin hauskaa?

”Se, kun ne itkevät”, hän hymyilee ja saa isänsäkin hymyilemään.

Toisenlaisen selityksen lajin viehätökselle antaa 14-vuotias McKenna Hutchison, joka on harrastanut kamppailulajeja 5-vuotiaasta saakka. Ensin jujitsua, karatea ja painia, kunnes 8-vuotiaana hän siirtyi vapaaotteluun.

”Vapaaottelu on hauskaa, koska siinä yhdistyvät kaikki. Se on ultimate test kyvyistäsi. Jos osallistut esimerkiksi jujitsu-turnaukseen, testaat silloin kykyjäsi vain yhdessä asiassa. Vapaaottelussa voit nähdä, miten onnistut, kun kaikki pannaan yhteen.”

SUOMESSAKIN SITÄ ON

ALQUI BLAT EVENT LABORRUM seditis dolupti toreic tem quo idelici atquiaeped eum faccus, sa samet aspiscienis es num conem apiducipsam, nienisqui idelenditae nistiant voluptas aut dolorese volorbearci quas estemoditius simenis vitatur apic tent experiorem aut resequi dolor sollaccustem de dusam dipsae dernatusda sument.

Mus volorbust mos aci totatem facescitatat labor modit quo odis voluptae eiust, etus equatem repudandis et quat.

Di ulparum et magnim fugit idis eati abora solliquam con rerruptae eos voluptium rendanda doluptam aut laut molut am fugiatem adi si de voluptis etum dolorum harum si volores enis rere pa nulpari assitia voluptur sa audio di bearum fuga. Ad qui cusae dolo maximaire dia expeles quanto inci repe vellatiosam vernatium qui aut et venducitio que nis pa et eum aligen-

tibus conem repero inis nes sam escien-dit facium ad entus eatis ea entur magnis repre modiorerro vollori antorepudae non culparumque neceped ictustis num invento cus maxim faccus doluptas aribus ab ipientio iur sunt quam, tectenit qui volut hit il is aut re, omnissi di torrum que dolum et quas eturero quiae natibusae ipsandu ciatempor modis expellere voluptio beatur, etur?

Busa vollaboresed et est quiatem liqui illaccu sandelid doluptur sus id quatibu sciamusamet landanimin perrovite magnitat que pa velibusda sunt autemolorem fugitatur?

Ovidi alic tem. Xero excestia vendemp eribus aliquam re optus, quasptis que voluptis mo es aut ipidunt optio. Itasitem etur seque non consedi sitatur? Quideliqui audipit aligendia comnissequo earumquat, sunt vellorro in nonse dolendi oreperr-

opta volenderro illabo. Cerepe magnam, ut imet magnam aut reped mod moluptur sapelit hil ipiende lecepodant es nihilignatur aspe pro tempore icitate etur aut ab incid modis nobitem quodis et et pe magnatem fugitatis voluption paruptatur maxime verumqui re nos nullam quis mos sin recto beaquisciis raero omnis min pligend erroro connitatur accus ania con conem et vendelit, nam volorrovit optas nihicius pa a net endaerum am diat rae que dolenetur, illat quidebist, qui con nim id qui ommolup tiorum in rerovit il il eum, quam et ape aceperibus moluptibea eium qui omnim il evendae di quamus accus, sum a venienis ideliquantio mod quibus earum aut doluptas volupta speruptatur, ullorum, quia sit fugia non endam verae ea nonsect iistianimi, net dena prerupta nia sitaqui aspirat iorectatis sequid que laccum, od quas asperis erupta vernate-

KALIFORNIASSA LASTEN VAPAAOTTELUJA ON JÄRJESTÄ-nyt muun muassa United States Fight League (USFL) -järjestö, joka kehittää lajille juuri nyt uusia sääntöjä. Heidän kauttaan lajin pariin tuli viime vuonna 186 lasta, joista nuorimmat olivat 7-vuotiaita. Amerikkalainen media on toistellut, että lajia harrastaisi maassa jopa kolme miljoonaa nuorta, mutta kukaan ei tunnu tietävän, mistä tuo luku on peräisin.

USFL:n presidentti John Frank uskoo, että vapaaottelu palaa parissakymmenessä vuodessa takaisin olympialajiksi.

”Tästä tulee hurjan iso laji. Uskon, että vapaaottelusta tulee harrastajamäärältään suurin urheilulaji”, hän sanoo

Frankin ja muiden lasten vapaaottelun puolestapuhujien mukaan vapaaottelu on aloitettava jo nuorena, mikäli mieli maailman huipulle tulevaisuudessa. Tämän hetken vapaaottelun huiput tulevat monenlaisista taustoista, eikä käytännössä kukaan ole hypännyt häkkiin tappelamaan jo pikkulapsena.

Suomessakin vapaaottelu on kasvattanut suosiotaan, vaikka harrastajamäärät ovat vielä hyvin pieniä. Ammattimaiset vapaaottelijat ovat aloittaneet lajin vasta aikuisiällä. Yksi lajin suomalaisista pioneereistä, ammattilaiskehissä muun muassa Venäjällä otellut vaasalainen Ykä Leino ei hyväksy lasten vapaaottelua.

”Vrmaan siten saadaan kymmenen vuoden päästä kovia vapaaottelijoita, mutta vapaaottelukehä ei ole lapsen paikka. 10-vuotias ei ole henkisesti valmis siihen. Kyllä lapset katsovat televisiosta, mitä UFC:ssä tapahtuu, eikä tarvitse olla mikään psykologi ymmärtäkseen, että se on henkisesti raskas taakka. On muitakin reittejä

lajiin, kuin laittaa lapsia potkimaan kehään.”

Tunteet nousevat pintaan, kun Leino puhuu aiheesta.

”Voi vittu, hyi helvetti. Minkälaista aikuista ihmistä kiinnostaa katsoa 5-vuotiaista kehässä? Tulee rinnastuksia pedofiileihin, jotka siitä saa kiksejä, hyi helvetti.”

Lasten vapaaottelu on tulossa kovaa vauhtia myös Suomeen. Suomen vapaaotteluliitto julkaisi tammikuussa säännöt vapaaottelulle, johon voisivat osallistua jo 10-vuotiaat lapset. Juniorisääntöjen mukaan lasten on pidettävä pääsuojusta ja säännöt ovat muutenkin tiukemmat kuin aikuisilla. Suomessa tosin sallitaan myös lyönnit päähän, kunhan ne eivät ole liian voimakkaita. Yhdysvalloissa lyönnit päähän on kokonaan kielletty ja uusissa säännöissä lasten on todennäköisesti pidettävä pääsuojusta.

Suzette Medina toivoo, että Kalifornian osavaltio saisi uudet säännöt hyväksytyä mahdollisimman nopeasti, jotta Cheyenne pääsisi taas ottelemaan.

”Sitä hän haluaa tehdä. Hän on niin aktiivinen lapsi”, Medina sanoo La Habran salilla Cheyennen harjoituksen jälkeen.

Cheyenne istuu pehmeällä lattialla posket punoittaen. Päivän toinen ja viimeinen harjoitus on iltakahdeksan aikaan takana.

Miksi sinä tykkäät tästä niin paljon, Cheyenne?

”En tiedä”, Cheyenne sanoo, kohauttaa olkiaan ja hymyilee.